

Gemeente Papendrecht
T.a.v. de fractievoorzitters van de politieke partijen
Postbus 11
3350 AA PAPENDRECHT

Dordrecht, 29 maart 2022

Benut de bieb!

De gemeenteraadsverkiezingen hebben plaatsgevonden, de kiezer heeft gesproken. Ook voor bibliotheken een belangrijk moment: overall in het land worden nieuwe gemeentebesturen gekozen, die gaan besluiten over hun lokale bibliotheekvoorziening.

Als verkozen gemeenteraadslid bent u zich bewust van het belang van een samenleving die voor iedereen is. Een samenleving waarin iedereen kan deelnemen en waarin iedereen meedoet. Wij zien de urgentie een beroep op u te doen en te pleiten voor een integraal opgenomen bibliotheekbeleid in het collegeprogramma 2022-2026. Daarom gaat de Bibliotheek AanZet graag het gesprek met u aan over onze maatschappelijke bijdrage en maatschappelijke impact.

IN HET KORT:

De Bibliotheek AanZet levert een belangrijke bijdrage aan de brede welvaart. In elke gemeente maken wij als een van de belangrijkste publieke voorzieningen impact – in goede samenwerking met de gemeente en met maatschappelijke partners. Een goed toegeruste infrastructuur van toegankelijke en bereikbare bibliotheken met haarvaten in dorpen, wijken en buurten is hiervoor vereist.

De bibliotheek is een (online) plek waar mensen zich kunnen ontwikkelen en de juiste informatie, inspiratie en vaardigheden kunnen vinden. Zodat iedereen kan #meedoen in onze snel veranderende samenleving. Want als iedereen mee kan doen, worden onze steden, dorpen en wijken daar beter van. Daar wordt iedereen beter van. De bibliotheek voor iedereen, ontwikkeling voor iedereen.

We laten u graag in een korte film zien wat de bibliotheek voor haar bezoekers betekent en hoe betrokken en toegewijd de professionals en de vrijwilligers die er werken, zijn. Neem er even de tijd voor zodat u met eigen ogen kunt zien wat de waarde is van de bibliotheek. Ook in uw gemeente!

[De Bibliotheek: het hart van de stad](#)

Onze missie is dan ook: een geletterde samenleving, participatie in de informatiesamenleving en een leven lang leren. Dit is waar de Bibliotheek AanZet zich de komende jaren nadrukkelijk op richt. We zijn de enige plek in onze gemeenschap die *alle* inwoners vrije toegang biedt tot kennis en informatie. Fysiek en digitaal.

MAATSCHAPPELIJKE OPGAVEN

Samen met onze lokale en landelijke netwerkpartners levert de Bibliotheek AanZet de komende jaren een belangrijke bijdragen op volgende maatschappelijke opgaven:

1. Het bevorderen van lezen

Meedoen in de samenleving vereist geletterdheid. Met steeds meer kinderen die in een taalarme omgeving opgroeien en steeds minder kinderen die lezen leuk vinden, dreigt hun maatschappelijke participatie steeds verder te verslechteren. In heel Nederland zien we teruglopende scores op leesvaardigheid en leesmotivatie (PISA rapport 2019), waarmee 18% van de 15-jarigen met een te laag taalniveau van school komt. We maken ons zorgen over de lees- en taalvaardigheid in onze gemeente.

De gezamenlijke maatschappelijke opgave van het onderwijs en de bibliotheek is te zorgen dat het (voor)leesplezier, de leescultuur en daarmee de leesvaardigheid van kinderen tot 18 jaar (met name van taalzwakke doelgroepen) de komende jaren toeneemt zodat het leesniveau verbetert. Leesplezier is cruciaal bij het bevorderen van lezen om te kunnen meedoen, jezelf te ontwikkelen, goed geïnformeerd zijn en je stem te kunnen laten horen.

Leesbevordering is een kernfunctie van de bibliotheek die voorziet in een essentiële basisvoorziening voor iedereen. Het leesplezier in Nederland, en ook in uw gemeente, heeft blijvend aandacht nodig.

Met de volgende investeringen willen wij de komende jaren bijdragen aan een positief leesklimaat:

Bredere en verstevigde inzet van de "Doorgaande leeslijn", met programma's als BoekStart in de kinderopvang, de Bibliotheek *op school* (dBos), uitrol van de interactieve jeugdbibliotheek in de vestigingen en wijkprogrammering.

Wij bereiken 60% van de jeugdige inwoners van 0-17 jaar via hun lidmaatschap bij de bibliotheek. Onze inspanningen richten zich op groei; ieder kind in Papendrecht s lid van de bibliotheek en #Doetmee.

Dit vraagt om ruim baan voor leesplezier, leesbevordering, digitale vaardigheid en digitale weerbaarheid, met een uitnodigende jeugdbieb en programmering in samenwerking met onze partners en de kinderen zelf.

Concreet betekent dit;

- Onderzoeken van de mogelijkheden om ook de basisscholen te voorzien van Bibliotheek op School (dBos), een landelijk breed ingezet concept waarin school en bibliotheek nauw optrekken in het stimuleren van leesplezier. Integraal samen werken aan preventie van laaggeletterdheid, leesbevordering en ouder betrokkenheid;

- Met het programma BoekStart in de kinderopvang, wil de Bibliotheek AanZet in Papendrecht, in samenwerking met voor- en vroegschoolse organisaties, zich richten op vroegtijdige aandacht voor leesbevordering en taalontwikkeling. Door de inzet van BoekStart in de kinderopvang worden ook de ouders van de kinderen betrokken en is daarmee een stap die binnen de aanpak van de doorgaande leeslijn niet mag ontbreken;
- Samen met de kinderen in Papendrecht, bijvoorbeeld met een Kinderraad, gaat de bibliotheek aan de slag om de jeugdbieb in de nieuwe huisvesting echt tot hun eigen droombieb te maken. Een fijne plek waar ieder kind zich thuis voelt, geïnspireerd.

2. Het stimuleren van participatie in de informatiesamenleving

Digitalisering en technologie hebben een bepalende impact op vrijwel alle domeinen van het leven, maar ook op het functioneren van de democratische rechtstaat die door nepnieuws en desinformatie onder druk kan komen te staan. Dit onderwerp is momenteel actueler dan ooit, nu de opkomst bij de gemeenteraadsverkiezingen 2022 historisch laag is. Hier ligt een aanzienlijke gezamenlijke taak waar veel werk in te verrichten is.

Om te participeren in de samenleving zijn toegang tot digitale technologie en digitale vaardigheden om daarmee om te gaan noodzakelijk. De communicatie met de overheid, overige instanties en zakelijke dienstverlening speelt zich steeds vaker online af en tegelijkertijd wordt het in het uitdijende informatielandschap steeds lastiger om relevante en betrouwbare informatie te vinden en te duiden.

Alle inwoners, jong en oud, hebben met deze ontwikkelingen te maken, maar de uitdagingen zijn niet voor iedereen gelijk. Voor een deel van de inwoners geldt dat ze niet beschikken over toegang tot digitale technologie of over de (digitale) basisvaardigheden om op een basisniveau in de informatiesamenleving te kunnen meedoen.

De Bibliotheek AanZet zet in op gelijke kansen zodat burgers zich kritisch, gelijkwaardig en creatief kunnen manifesteren in de digitaliserende wereld. We doen dit door het ontwikkelen van methodes, voor bijvoorbeeld community building of onze educatieve dienstverlening, voor producten, zoals de virtuele vestiging, de maakplaats, het Bieblab, of het Ontwikkelplein, en voor diensten, zoals Informatiepunt Digitale Overheid of diverse cursussen en activiteiten, en het samen met de doelgroepen experimenteren met en vervolgens bestendigen van kansrijke initiatieven.

We zetten in op het versterken en breed delen van nieuwe initiatieven, en de ontwikkeling van de bibliotheken in de nieuwe positie als gids in de informatiesamenleving. Het gaat bijvoorbeeld om vaardigheden als kritisch denken, creatief denken, problemen kunnen oplossen, ICT-basisvaardigheden, informatievaardigheden, computational thinking en mediawijsheid.

Bovenstaande vraagt doorzetten en versterken van de door de Bibliotheek AanZet ingeslagen weg samen met onze partners.

Dat betekent concreet;

- Brede inzet en ontwikkeling van het concept Ontwikkelplein, een plek waar met verschillende organisaties mensen geholpen worden met hun informatie- en hulpvragen. Het Ontwikkelplein zal zich nog sterker richten op digitale vaardigheid en weerbaarheid;

- Het doorzetten van de ingezette lijn van het IDO (Informatiepunt Digitale Overheid), gestart in 2021 en het Taalhuis. Dit vraagt om investeringen in menskracht, ICT-deskundigheid, locatie en collectie voor de komende jaren;
- Bij de inrichting van de informatiebibliotheek staan digitale vaardigheid en ook het ontwikkelen van digitaal burgerschap staan centraal.

3. Het aanmoedigen van een leven lang leren.

Digitalisering, technologische ontwikkelingen, maar ook economische, demografische en sociale ontwikkelingen leiden tot grote veranderingen in de samenleving. Daarom is het belangrijk dat er voor alle groepen in de samenleving mogelijkheden zijn om hun vaardigheden te vergroten, zich te ontplooiën ten behoeve van hun arbeidsmarktpositie of 'gewoon' ten behoeve van hun persoonlijke ontwikkeling. Bijvoorbeeld voor mensen die deze veranderingen minder goed kunnen bijbenen. Dit kan tot gevolg hebben dat ze minder goed inzetbaar zijn op de veranderende arbeidsmarkt. Of mensen merken dat het (digitaal) communiceren met instanties ingewikkelder is geworden. Leren en ontwikkelen is voor deze groepen van groot belang om te kunnen (blijven) meekomen in de huidige samenleving. Het gaat daarbij zowel om het opdoen van basisvaardigheden (zoals lezen, rekenen, digitale vaardigheden) als om het door ontwikkelen van vaardigheden die bijdragen aan blijvende inzetbaarheid.

Daarnaast zijn er die ten behoeve van hun brede persoonlijke ontwikkeling willen blijven leren. Ook voor hen is het van belang dat er mogelijkheden zijn om hun vaardigheden te vergroten. Door al deze mensen in staat te stellen te leren en te ontwikkelen kan worden bijgedragen aan welzijn, brede welvaart en inclusie in onze veranderende samenleving. De Bibliotheek AanZet wil zich hiervoor inzetten met een brede fysieke en digitale collectie, laagdrempelige ontmoetingsplekken, third space, activiteiten en cursussen, een herkenbaar profiel als leer- en ontwikkel hub voor een brede doelgroep, met ruimte voor ontmoeting en kennisdeling voor en door de community en het bieden van een 24/7 beschikbare digitale leeromgeving.

De komende jaren vragen we uw aandacht en betrokkenheid bij het realiseren hiervan en in het scheppen van de randvoorwaarden, namelijk:

- Third place:

Vanuit onze visie op de informatie- en communicatiebibliotheek faciliteren wij in een laagdrempelige ontmoetingsplek: iedereen mag er zijn, werken, studeren, ontmoeten, leren en in gesprek gaan. Zo creëert de bibliotheek een third place voor alle inwoners van Papendrecht. In ons huisvestingsbeleid is het realiseren van een third place altijd leidend. Ruimere openingstijden, deskundig personeel, een actieve bijdrage van de doelgroepen en de inzet van betrokken vrijwilligers. De doelstellingen van een Third Place lagen ook ten grondslag aan de realisatie in de nieuwe huisvesting in het gemeentehuis. De komende jaren wil de Bibliotheek AanZet daar samen met de gemeente en overige partners, zich volledig inzetten om die Third Place waar te maken. Dat vergt de komende jaren de inzet van programmering en dus een investering binnen de formatie.

- Third space:

Waar de third place zich vooral richt op de fysieke bibliotheek, werkt de 'third space' hierop door en werkt deze toe naar integratie van de fysieke plek en de online community. De digitale, beter gezegd hybride bibliotheek, vergroot het bereik van de bibliotheek en de interactie met en tussen inwoners.

DE BIBLIOTHEEK ALS SAMENWERKINGSPARTNER

Onze stevige ambities en de huidige maatschappelijke opgaven vergen samenwerking van tal van partijen (gemeente, welzijnsorganisaties, andere hulporganisaties in steden, dorpen, wijken), waarvan de bibliotheek er één van is. Maar wel één die, naar vermogen een aanmerkelijke bijdrage wil en kan leveren door middel van het bieden van een laagdrempelige (ontmoetings-)plek, toegang tot betrouwbare informatie, een verbindende rol en doorverwijfsfunctie naar andere sociale/maatschappelijke instanties, het bieden van trainingen, cursussen, spreekuren en het ontsluiten van een brede fysieke en digitale collectie.

Om werkelijk van waarde te zijn en bij te dragen aan maatschappelijke effect, daagt de bibliotheek zich continu uit om passende vormen van dienstverlening te bieden waarmee we dynamisch kunnen blijven inspelen op onze veranderende omgeving. Dit doen wij samen met partners als: gemeente Papendrecht, Sterk Papendrecht, kinderopvanginstellingen, het onderwijs, Alzheimerscafé, educatieve en culturele instellingen, de Culturele Raad en de Volksuniversiteit.

DE BIBLIOTHEEK ALS VEELZIJDIG INSTRUMENT VOOR DE BREDE WELVAART

Bibliotheken dragen op veel manieren bij aan de brede welvaart en maatschappelijke ontwikkeling in Nederland. Mensen met een lage taalvaardigheid zijn vaker werkloos, hebben een slechtere gezondheid en zijn minder maatschappelijk actief. De maatschappelijk kosten hiervan liggen rond de 1,13 miljard euro per jaar. Dit is onwenselijk én kost ook onze gemeente veel geld. Meedoen in de (informatie)samenleving levert meer voldoening en eigenwaarde op voor de mensen die het betreft. En heeft een positief effect op de positie op de arbeidsmarkt, op het voorkomen of verminderen van armoede, schulden of andere (financiële) problemen in de toekomst.

De Bibliotheek AanZet is in het afgelopen decennium geconfronteerd met bezuinigingen en lagere inkomsten uit de gemeentelijke subsidies.

We vragen uw aandacht voor het financiële kader waarbinnen de bibliotheek haar dienstverlening momenteel uitvoert. Het gesubsidieerde bedrag per inwoner binnen uw gemeente is, t.o.v. het landelijk gemiddelde, laag.

De kwaliteit en opbrengst van dienstverlening van de bibliotheek heeft brede maatschappelijke impact. Wij vragen voor de komende coalitie periode en financiële herwaardering die recht doet aan de maatschappelijke waarde van de bibliotheek voor een groot aantal inwoners.

Als organisatie hebben wij een transitie doorgemaakt waarin wij de bovengenoemde maatschappelijke opgaven centraal hebben gesteld in onze missie en dienstverlening. De bibliotheek heeft bewezen van waarde te zijn, met haar grote bereik, bijvoorbeeld de

Informatiepunten Digitale Overheid (IDO's) en de toenemende bezoekersaantallen, ook van mensen die geen lid van de bibliotheek zijn. In het lokale netwerk wordt de bibliotheek gewaardeerd als een belangrijke samenwerkingspartner.

Terugdringen kosten maatschappelijke uitval

Een goede infrastructuur van toegankelijke en bereikbare bibliotheken, nauwe samenwerking met het onderwijs, kinderopvang, welzijn, zichtbaar met locaties en programmering in haarvaten in wijken en buurten is nodig om maatschappelijke uitdagingen aan te pakken en de kosten van maatschappelijke uitval (geen werk, geen opleiding) terug te dringen.

Als geen ander weten wij moeilijk bereikbare groepen toch binnen te halen. De bibliotheek in Papendrecht staat niet op zichzelf. In de wet (WsoB) en het Bibliotheekconvenant (2020) zijn voorwaarden en afspraken vastgelegd om een robuust netwerk van bibliotheken te creëren, die zijn ondertekend door de VNG, het rijk en het IPO.

Het onafhankelijke karakter, de laagdrempeligheid en het grote bereik maken dat de gemeente met de bibliotheek een troef in handen heeft om haar beleidsdoelen te bereiken. De maatschappelijke waarde van de bibliotheek uit zich met name in:

1. De bibliotheek en de kennissamenleving;
2. De bibliotheek en burgerparticipatie en sociale cohesie;
3. De bibliotheek als krachtig netwerkpartner.

Daarom: ***benut de bieb!***

Wij roepen u op te handelen naar deze afspraken en te zorgen voor een krachtige, robuuste bibliotheekvoorziening met voldoende financiering, zodat wij onze rol in en onze bijdrage aan deze maatschappelijke opgaven kunnen blijven vervullen.

Gezien de brede maatschappelijke opdrachten die voor ons liggen, zouden we graag met u in gesprek gaan bij de voorbereiding van het collegeprogramma.

Met vriendelijke groet en dank voor uw aandacht,

Namens de Bibliotheek AanZet,

Ankie Kessler
Directeur-bestuurder